

یادداشت

سازوکار برجام از رهگذر شورای حکام نمی‌گذرد

فرید سلطان قیس

کارشناس حقوق بین الملل

🔗 موضوع برجام در شرایط کنونی به محلی برای کشورهای اروپایی از یکسو و ایالات متحده آمریکا از سویی دیگر — برای تحت فشار قراردادن جمهوری اسلامی ایران تبدیل شده است. طی یکی دو روز اخیر ایالات متحده آمریکا از شورای حکام آژانس درخواست کرده تا نشست ویژه‌ای را در مورد افزایش ذخایر اورانیوم در ایران تشکیل دهد. این موضوع از چند منظر قابل بررسی است. اول اینکه تا به امروز گزارش‌های رسمی که از سوی آژانس درباره اجرای تعهدات ایران در برجام ارائه شده همگی حاکی از این بوده که کشورمان هیچ نقضی در ارتباط با تعهدات خود در برجام انجام نداده است. این مساله البته از جهت حقوقی بسیار مهم است. یعنی نهادی که مسؤولیت راستی‌آزمایی اقدامات ایران در برجام را دارد گزارشی مبنی بر تخلف کشورمان از توافق ارائه نداده است. حال در نقطه مقابل با این مساله مواجه هستیم که یکی از طرفین توافق یعنی آمریکا از حدود یک سال پیش وبدون هیچ بهانه‌ای از توافق خارج شده و علاوه بر این شروع به اعمال تحریم‌هایی علیه ایران کرده‌است. حتی وضعیت و شرایط به جایی رسیده که طرف‌های دیگر برجام یا نمی‌خواهند این توافق اجرایی شود و یا اینکه می‌خواهند اما بدلیل شرایطی که ایالات متحده ایجاد کرده نمی‌توانند به تعهدات خود عمل کنند. این مساله از منظر حقوقی قابل بررسی است که ایران به عنوان یک طرف برجام در حال اجرای مفاد این توافق به صورت کامل و بند به بند است اما طرف‌های مقابل نه تنها به تعهد خود یعنی اعتنایی می‌کنند بلکه در قبال فعالیت‌های ایران رای کاهش تعهدات خود در قالب برجام تهدید هم می‌کنند.

ما در حقوق بین‌الملل مساله‌ای به نام اقدامات متقابل داریم. اقدامات متقابل از لحاظ حقوقی رافع مسؤولیت‌های بین‌المللی یک دولت است. در شرایط کنونی ایالات متحده آمریکا و سه کشور اروپایی و طرف توافق با ایران در برجام تا به امروز به تعهدات خود عمل نکرده و حتی مفاد آن را نقض کردند. از سویی دیگر نفعی هم بابت عمل به برجام به دولت جمهوری اسلامی ایران نرسیده است. بنابراین طبق مقررات بین‌الملل ما اجازه داریم اقدام متقابل کنیم و این اقدام هم نقض توافق نیست و زمانی تغییر پیدا می‌کند که طرف‌های دیگر به تعهدات خود پایبند شوند و در آن صورت خواهد بود که ایران نیز برای انجام تعهدات قبلی خود سر نقطه اول برمی‌گردد. بنابراین روشن است که ایران در مورد کاهش تعهدات خود در برجام خلاف توافق انجام نداده است. از سویی دیگر طی چند روز اخیر با یک طنز تلخ هم مواجه بودیم و آن اینکه دولتی که خود از قرارداد خارج شده و شروع به اعمال تحریم و همچنین تحریک دیگر کشورها مبنی بر انجام‌ندادن تعهدات خود کرده حال یک ادعای حقوقی در شورای حکام علیه ایران مطرح و درخواست برگزاری نشست ویژه در این شورای بررسی وضعیت ذخایر اورانیوم غنی‌شده در ایران را کرده است. نکته قابل تامل اینکه بررسی این مساله اساسا در اختیار شورای حکام نیست و این سورا نمی‌تواند به این موضوع رسیدگی کند و سازوکار برجام از رهگذر شورای حکام نمی‌گذرد. بنابراین کاملا روشن است که این مساله در شرایط کنونی از لحاظ حقوقی مورد بررسی و ارزیابی قرار نمی‌گیرد بلکه فضای سیاسی بر آن حاکم است. 🔗

خبر

عربستان، کارفرمای نمایش جدید رضا پهلوی

به گزارش منابع خبری، رضا پهلوی با دریافت دستمزد مکفی، بزودی در برنامه‌ای که ازسوی شبکه ماهواره‌ای ایران اینترنشنال وابسته به عربستان سعودی تولید می‌شود ایفای نقش خواهد کرد. پیش‌شهاد اولیه تولید این برنامه از سوی بن سلمان ولیعهد عربستان به منظور ایجاد شکاف در جامعه ایران مطرح شده است. سازمان منافقین که به‌شدت با مطرح کردن رضا پهلوی به عنوان یکی از عناصر مخالف جمهوری اسلامی مخالف است از کانال‌های مختلف به سعودی‌ها و برخی حامیان تولید این برنامه هشدار داده که در صورت تولید و پخش این برنامه، علیه آن اشاگری خواهد کرد. / تونیزوز

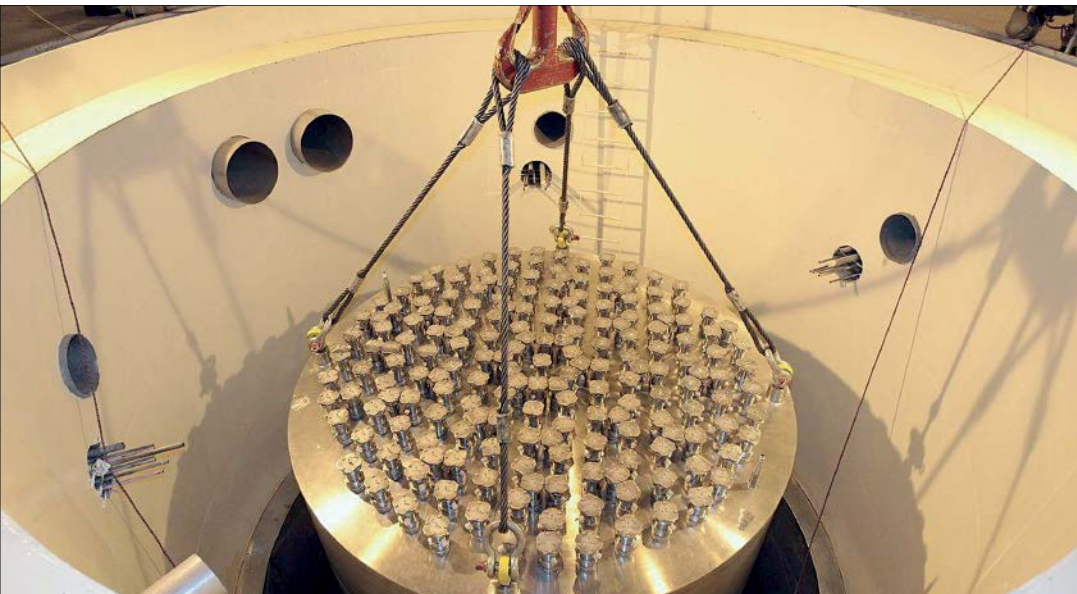

قلب رآکتور اراک پس از برجام، از داخل رآکتور خارج شد اما ایران اعلام کرده در صورت ادامه حلف وعده اروپا، رآکتور را به حالت قبل برمی‌گرداند

عکس:
President.ir

کاهش حد نصاب کسب رأی به ۲۰ درصد

سخنگوی ستاد انتخابات کشور گفت؛ تاکنون حدنصاب کسب رأی در حوزه‌های انتخابیه ۲۵ درصد بود که در انتخابات پیش روی مجلس با کسب ۲۰ درصد از آرای صحیح محاسبه می‌شود. سیداسماعیل موسوی در جلسه ستاد انتخابات استان اردبیل اظهار کرد: این موضوع باعث خواهد شد انتخابات در حوزه‌های کمتری به دور دوم برود. / مهر

با پایان یافتن ضرب‌الاجل ۶۰ روزه به اروپا ابتکار عمل برای برداشتن گام دوم کاهش تعهدات برجامی در اختیار ایران قرار دارد

عملیات علیه بی‌عملی اروپا

گروه سیاسی

🔗 ۶۰روز از ضرب‌الاجل ایران به اروپایی‌ها برای اجرای این‌کردن تعهداتشان در برجام گذشت، اما همچنان وعده‌های انگلیس، فرانسه و آلمان در حد یک نام (اینستکس) باقی مانده و بر همین اساس تصمیمات جدید کشورمان درباره کاهش تعهدات برجامی امروز در نشست خبری علی ربیعی، سخنگوی دولت با همراهی سید عباس عراقچی معاون سیاسی وزارت خارجه و بهروز کمالوندی سخنگوی سازمان انرژی اتمی اعلام می‌شود. گام دوم ایران، دو بخش دارد؛ یکی به افزایش سطح غنی‌سازی مربوط است و دیگری به تصمیم‌گیری درباره رآکتور اراک مربوط می‌شود. بر اساس بخش اول سطح غنی‌سازی به رقمی بالاتر از ۳/۶۷ افزایش می‌یابد و در بخش دوم نیز رآکتور اراک به حالت قبل از برجام بازمی‌گردد. ایران این اقدامات را در قالب پندهای ۲۶ و ۳۶ برجام انجام می‌دهد؛ پندهایی که به ایران اجازه می‌دهد اگر طرف‌های مقابل به تعهدات خود عمل نکردند بخش‌هایی از تعهدات خود یا کل آن را کنار بگذارد.

ایران اقدامات مقابله‌ای خود را یک سال پس از خروج آمریکا و تعلل کشورهای اروپایی از اردیبهشت امسال کلید زد. مطابق برجام، سقف ذخایر اورانیوم غنی‌شده ایران در برجام، ۳۰۰ کیلوگرم تعیین شده و آب سنگین هم نباید از سقف ۱۳۰ تن عبور کند. ایران در گام اول کاهش تعهدات خود این سقف‌ها را کنار گذاشت و اعلام کرد که به سقف نگهداری ۳۰۰ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شده با خلوص کم و ۱۳۰ تن آب سنگین پایبند نخواهد ماند. در این مرحله ۶۰ روز به طرف‌های باقیمانده در برجام مهلت داده شد مشکلات موجود در زمینه فروش نفت ایران و تبادلات مالی و بانکی را حل کنند. پس از این اعلام، سازمان انرژی اتمی در روز ۱۳ اردیبهشت از چهار برابر شدن ظرفیت تولید غنی‌سازی اورانیوم در نطنز خبر داد و سخنگوی سازمان انرژی اتمی اعلام کرد ایران در ۶ تیر از سقف تعیین شده در برجام برای ذخیره اورانیوم غنی‌شده عبور می‌کند و حدود ۱۰هشدریور، همین اتفاق برای آب سنگین می‌افتد.

واکنش‌های اروپا در گام اول

اولین واکنش اروپا نسبت به گام اول جمهوری اسلامی ایران، رد ضرب‌الاجل تعیین شده بود اما اقدامات بعدی اروپا نشان داد که این واکنش، بیشتر نوعی ژست بوده است. آنها رفته رفته به وضوح به تکاپو افتادند تا تهران را از اقدامات تعلیقی خودمنصرف‌کنند. در همین زمینه دیپلمات‌هایی از سه کشور اروپایی به تهران آمدند و در کنار این رفت‌و آمدها یادداشت تهدیدآمیزی هم برای ایران ارسال کردند که ادامه روند فعلی، تبعاتی به دنبال خواهد داشت. این یادداشت پاسخ تند وزیر خارجه کشورمان را به همراه داشت و اروپایی‌ها وقتی عزم ایران را در ادامه روند فعلی مشاهده کردند سریع‌تر تشکیل کمیسیون مشترک برجام

عاقبت دروغ ۸ میلیونی

حکم دادگاه بدوی محمدرضا خاتمی، صادر و از طریق سامانه ثنا ابلاغ شد. به گزارش میزان، شعبه ۱۰۵۷ مجتمع قضایی کارکنان دولت که ریاست آن را قاضی عالی‌شاه برعهده دارد پس از اعلام ختم رسیدگی، رای مذکور را صادر و ظهر دیروز به محمدرضا خاتمی ابلاغ کرده است. در همین حال فارس نیز خبر داد وی در دادگاه بدوی به تحمل دو سال حبس تعزیری به جرم نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی با طرح ادعای تقلب در انتخابات ریاست جمهوری سال ۸۸ محکوم شده است. به گزارش فارس، خاتمی سال گذشته در مصاحبه‌ای مدعی شد در انتخابات سال ۸۸، هشت میلیون رای به صندوق اضافه شده است. به دنبال انتشار این مصاحبه، دستگاه قضایی ضمن احضار خاتمی به او مهلت داد که اسناد ادعای خود را ارائه کند. اما خاتمی

تکذیب خبر توقف نفتکش انگلیسی در خلیج فارس

برخی رسانه‌های داخلی به نقل از منابع مجهول، اقدام به انتشار خبری در خصوص توقف کشتی نفتکش انگلیسی در خلیج فارس کردند که خبر فوق از سوی منابع مطلع در منطقه تکذیب شد. همچنین در پی انتشار شایعاتی مبنی بر توقف یک نفتکش متعلق به انگلیس در خلیج فارس مقامات انگلیسی اعلام کردند که این نفتکش تنها برای کنترل مجوز تردد خود متوقف شده است. / ایسنا

اروپا به تعهداتش عمل کند

به حالت قبل بر می‌گردیم

البته ایران اعلام کرده در صورت عمل کردن طرف مقابل به تعهداتش، ایران گام‌هایی را که برداشته به حالت قبل بر می‌گرداند. رئیس‌جمهور در همین زمینه با تأکید بر اینکه ایران قصد لجبازی با دیگران را ندارد گفته اقدامات ایران به سرعت قابل بازگشت است. به گفته روحانی اگر طرف‌های مقابل به تعهدات خود بازگردند، بازگشت ایران به شرایط توافق به سرعت انجام خواهد شد و اگر تولید بالایی هم انجام دهیم در مدت کوتاهی آن را به کشوری دیگر مانند روسیه فروخته و در قبال آن کیک زرد دریافت می‌کنیم. رئیس‌جمهور با بیان اینکه ایران اعلام کرده در تولید آب سنگین به ۱۳۰تن تعهدی ندارد و ممکن است افزایش داشته باشد، اظهار داشت: اگر شرایط توافق حاصل شود بازگشت به زیر ۱۳۰ تن هم خیلی سریع می‌تواند انجام شود.

خواهیم داد. روحانی افزود: از ۱۶تیراگر طرف‌های

مقابل به تمامی تعهدات خود طبق زمان‌بندی عمل نکنند، رآکتور اراک به شرایط سابق یعنی شرایطی که آنها ادعا می‌کردند خطرناک بوده و می‌تواند پلوتونیوم تولید کند. بازخواهدگشت؛ مگر این‌که در مورد رآکتور اراک آنها به تمامی تعهدات خود عمل کنند.

کم‌وکیف‌گام دوم ایران

در سخنان رئیس‌جمهور درباره گام دوم ایران، اما و اگرهایی وجود دارد که نمی‌توان به طور دقیق پیش‌بینی کرد در این گام چه اتفاقی می‌افتد. بر همین اساس است که چندی قبل برخی منابع آگاه با اشاره به توافقات انجام شده در نشست اخیر وین درباره رآکتور اراک به تسنیم گفته بودند اگر این روال درست پیش برود مساله دیگری جایگزین موضوع اراک در گام دوم خواهد شد. رئیس‌جمهور هم در سخنان خود در این بخش گفته اگر طرف مقابل به تمام تعهدات خود در مورد رآکتور اراک عمل کند، ایران از تصمیم خود در این بخش صرف نظر می‌کند.

حال امروز مشخص می‌شود که آیا طرف مقابل به تعهدات خود در این بخش عمل کرده یا وعده‌ها درباره بازطراحی رآکتور اراک هم به سرنوشتی نظیر اینستکس دچار شده است. اما درباره میزان افزایش غنی‌سازی اورانیوم هم، رقم دقیقی اعلام نشده است. علی‌اکبر ولایتی، مشاور رهبر معظم انقلاب در امور بین‌الملل گفته است: تا جایی که مورد نیاز فعالیت‌های صلح‌آمیز ما باشد، میزان غنی‌سازی پیش خواهد رفت. وی با ذکر مثالی افزود: است؛ فرض‌کنید برای استفاده در رآکتور بوشهر، میزان غنی‌سازی را به ۵ درصد برسانیم، این کار را می‌کنیم چون این هم کاملاً یک هدف صلح‌آمیز است و ما می‌خواهیم از رآکتورهای ساخته شده مشترک بین ایران و روسیه برای نیازمندی‌های عادی و صنعتی یک کشور برق استحصال کنیم.

واکنش‌ها به اقدامات ایران

اروپایی‌ها هم‌زمان با بی‌عملی‌که در برجام دارند در مقابل اقدامات ایران، خط و نشان‌هایی هم می‌کشند اگرچه احتیاط می‌کنند این خط‌ونشان‌هایشان به گونه‌ای باشد که برجام را با خطری روبه‌رو نکند، زیرا ایران در نامه‌ای که در ۱۸ اردیبهشت و هم‌زمان با سالگرد خروا آمریکا از برجام به کشورهای اروپایی ارسال کرد با آنها اتمام حجت کرد که اگر بخواهند در مقابل اقدامات ایران پرونده کشورمان را به شورای امنیت ببرند با واکنش جدی تهران روبه‌رو خواهند شد. درباره این‌که واکنش ایران چه خواهد بود خبر دقیقی نه از سوی ایران و نه از سوی اروپا منتشر نشده است اما هرچه بود تاکنون واکنش‌های اروپا به کاهش تعهدات

اضافه و چگونگی توزیع آنها رفت.

اما آنچه‌آن‌که متن منتشر شده از سخنان نماینده دادستان در جلسه سوم (آخر) دادگاه نشان می‌دهد، خاتمی در این جلسه با یک قضیه غیرقابل انتظار مواجه شده است. در این جلسه نماینده دادستان با تأکید بر اینکه مرجع رسیدگی به شکایات انتخاباتی و تأیید سلامت انتخابات طبق قانون، شورای نگهبان است و شورای نگهبان در سال ۸۸ دقت و باتوجه به تأکيدات رهبر معظم انقلاب اسلامی، شکایات را بررسی و سلامت انتخابات را تأیید کرده است، با ذکر اعداد و ارقام، وارد صحت‌سنجی ادعاهای خاتمی و مسئله الگوی چاپ و توزیع تعرفه‌ها در انتخابات شد و میزان چاپ تعرفه‌های مازاد را با انتخابات دیگر از جمله آخرین انتخابات یعنی انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۶ مقایسه کرد و نشان داد ادعای خاتمی فاقد مبناست.

نکته دیگر در سخنان نماینده دادستان، افشای قطعیات مکرری بود که خاتمی برای اثبات ادعای خود

در نقل قول از سخنان مستولان وقت اجرایی انجام داده بود. نماینده دادستان در بخشی از سخنان خود در جلسه سوم دادگاه گفت: دفاعیات متهم در جلسات قبل، از ادعای تقلب ۸ میلیونی وی به کلی دور بوده و ارتباطی با ادعای وی نداشته است وی با جستجوی اینترنتی و جمع و تفریق مغشوش آمار، نهایتاً مدعی است سرنوشت ۸ میلیون تعرفه مبهم است این در حالی است که ایشان باید اثبات می‌کرد ۸ میلیون رای به نفع یک نامزد خاص جابجا شده است یا از آرای دیگری کسر شده است.